

Regeringens proposition

1978/79: 101

med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79;

beslutad den 28 december 1978.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 1 309 milj. kr., varav ca 319 milj. kr. på driftbudgeten och ca 990 milj. kr. på kapitalbudgeten. De största anslagen på driftbudgeten föreslås gå till byggande av statliga vägar och investeringsbidrag till Rederi AB Gotland. Det största anslaget på kapitalbudgeten avser lånefonden för bostadsbyggande.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Närvarande: statsministern Ullsten, ordförande, och statsråden Sven Romanus, Mundebo, Wikström, Friggebo, Wirtén, Huss, Rodhe, Wahlberg, Hansson, Enlund, Lindahl, Winther, De Geer, Blix, Cars, Gabriel Romanus, Tham, Bondestam

Föredragande: statsråden Sven Romanus, Mundebo, Wikström, Friggebo, Huss, Hansson, Enlund, Lindahl, De Geer, Blix, Cars, Bondestam

Proposition med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Mundebo anför: De anslag som riksmötet har anvisat sedan statsbudgeten för budgetåret 1978/79 fastställdes har uppförts på tilläggsbudget I (prop. 1978/79: 25, FiU 1978/79: 16, rskr 1978/79:125).

I prop. 1978/79: 83 har regeringen föreslagit att 100 milj. kr. anvisas för sysselsättningsskapande åtgärder i Vindelälvsområdet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen förordar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor 1–13.

Bilaga 1

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Sven Romanus

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser justitiedepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

ANDRA HUVUDTITELN

F. Kriminalvården

[1] **F 5. Engångsanskaffning av inventarier m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande år anvisats ett reservationsanslag av 4,2 milj. kr.

Regeringen har i sysselsättningskapande syfte genom olika beslut under hösten 1977 och under år 1978 uppdragit åt kriminalvårdsstyrelsen att utföra ny- och ombyggnadsarbeten till en sammanlagd kostnad av 48 milj. kr.

Besluten leder till ett ökat medelsbehov under anslaget av 2 250 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Engångsanskaffning av inventarier m. m.* på tilläggsbudget

II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 2 250 000 kr.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Blix

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser utrikesdepartementets verksamhetsområde

---

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[1] 4. **Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett investeringsanslag av 21 milj. kr. Behållningen under anslaget vid budgetårets ingång uppgick till 6 858 000 milj. kr.

Under rubriken *Diverse objekt* har medel beräknats för upprustningsarbeten, motionsanläggningar samt för förvärv av bostäder för personal utsänd av utrikesdepartementet och SIDA på orter där bostadsbeståndet inte kan tillgodoses genom förhyrning. Bostadsanskaffning för personal utsänd av SIDA handhas normalt av resp. biståndskontor och finansieras från biståndsanslaget Bilateralt utvecklingssamarbete.

FN-representationen New York, förvärv av chefsbostad. Lämplig bostad för chefen för FN-representationen har inte kunnat förhyras. I enlighet med regeringens bemyndigande den 29 juni 1978 har lämplig chefsbostad därför inköpts. De faktiska kostnaderna för förvärvet, 4 milj. kr., rymms endast delvis inom den kostnadsram för Diverse objekt 1977/78 som har uppförts i investeringsplanen.

Dar es Salaam, förvärv av personalbostäder. Med hänsyn till svårigheterna att förhyra lämpliga personalbostäder för av SIDA utsänd personal i Dar es Salaam, har statsverket under senare år förvärvat ett antal fastigheter där. Enligt regleringsbrev den 16 mars 1978 (prop. 1977/78: 101 bil. 2) disponeras för ändamålet 1,5 milj. kr. inom den uppförda kostnadsramen för Diverse objekt. Under budgetåret 1978/79 behöver ytterligare bostäder förvärvas till en beräknad kostnad av 1,7 milj. kr. Kostnaderna härför kan inte rymmas inom den kostnadsram för Diverse objekt som tidigare har beräknats för 1978/79.

Bogotá, inköp av kanslilokaler. De förhyrda kanslilokalererna har utbudits till försäljning. Förvärvet har kostnadsberäknats till 875 000 kr. Ett köp har bedömts gynnsamt med hänsyn till lokalernas läge, standard och den allmänna hyreskostnaden på orten. Eftersom köpet innefattar andel i fastighetens gemensamma förvaltning samt markyta -- 6,64 % av det totala markvärdet -- bör finansiering ske från förevarande anslag på kapitalbudgeten.

Med hänvisning till vad jag redovisat i det föregående förordar jag att följande ändrade kostnadsramar i 1000-tal kr. förs upp i investeringsplanen.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning	
	1977-04-01	1978-04-01	Faktisk t. o. m. 1978-06-30	Beräknad för 1978/79
Diverse objekt 1977/78	7 000	8 100	2 175	5 925
Diverse objekt 1978/79	3 500	7 300	—	7 300

Samtidigt bör medel motsvarande 1,7 milj. kr. överföras från anslaget Bilateralt utvecklingsarbete till budgetutjämningsfonden.

Jag förordar att de utgifter som hänger samman med redovisade förvärv får bestridas med tillgängliga medel under detta investeringsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om förvärv m. m. inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för förvärven.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet De Geer

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser försvarsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

FJÄRDE HUVUDTITELN

B. Arméförband

[1] **B 2. Arméförband: Materielanskaffning.** För budgetåret 1978/79 har riksdagen under detta anslag bemyndigat regeringen att medge att beställningar av materiel m. m. för arméförband får läggas ut inom en kostnadsram av 1 095 milj. kr. och anvisat ett förslagsanslag av 760 milj. kr.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande har dåvarande departementschefen, statsrådet Andersson, i juni 1973 utfärdat föreskrifter för redovisning och omräkning av beställningsbemyndiganden. Av föreskrifterna framgår bl. a. att i anslagsframställning för visst budgetår – utöver bemyndiganden för nya beställningar av materiel m. m. i prisläget i februari kalenderåret före budgetårets början – särskilda prisregleringsbemyndiganden skall beräknas för

1. omräkning av bemyndigandet för nya beställningar det aktuella budgetåret från prisläget i februari kalenderåret före budgetårets början till prisläget i februari det aktuella budgetåret enligt bedömd prisutveckling,
2. omräkning av den beräknade bemyndigandeskulden vid det aktuella budgetårets ingång från prisläget i februari före budgetårets början till prisläget i februari under budgetåret enligt bedömd prisutveckling samt
3. rättelse av eventuellt saldo på prisregleringsbemyndiganden från föregående budgetår, dvs. det budgetår som har avslutats när anslagsframställningen ges in.

Chefen för armén har i särskild skrivelse anmält att prisutvecklingen under budgetåret 1977/78 inom anslaget Arméförband: Materielanskaffning har varit betydligt kraftigare än vad som förutsågs när anslagsfram-

ställningen för detta budgetår gavs in. Detta har medfört ett underskott av prisregleringsbemyndiganden om 470,1 milj. kr. budgetåret 1977/78. Chefen för armén har därför hemställt att underskottet av prisregleringsbemyndiganden under nämnda anslag skall ställas till försvarets materielverks föfogande redan under budgetåret 1978/79 genom tidigareläggning från budgetåret 1979/80. Som motiv för framställningen har anförts att enligt regleringsbrev för budgetåret 1978/79 skall, om erhållna prisregleringsbemyndiganden understiger behovet bemyndiganden för nya beställningar användas för att täcka skillnaden. Vid äskandet av bemyndiganden för budgetåret 1978/79 var denna handlingsregel inte förutsedd. För nämnda budgetår bedöms prisutvecklingen bli sådan, att tilldelade prisregleringsbemyndiganden inte kan täcka de ytterligare behov som har uppstått genom det redovisade negativa saldot. Beställningar kan därför inte läggas ut i planerad omfattning utan ett tillskott av bemyndiganden. En minskning av beställningarna skulle medföra att materielleveranser måste uppskjutas och att förbandsproduktionen inte kan genomföras enligt fastställda planer.

Föredraganden

Behovet av beställningsbemyndiganden för ett visst budgetår uttrycks i den prisnivå som antas komma att råda när bemyndigandena utnyttjas. Beställningsbemyndigandena prisregleras därmed på förhand vid budgeteringen med utgångspunkt i en prognos om prisutvecklingen. De betalningsmedel som anvisas är däremot uttryckta i prisläget vid budgeteringstillfället och prisregleras löpande. Om prisutvecklingen markant kommer att avvika från det antagande som låg bakom beräkningen av bemyndigandebehovet uppkommer en brist av bemyndiganden. Detta har inträffat nu liksom under budgetåren 1974/75 (prop. 1975: 2 bil. 2 s. 5–8, FöU 1975: 2, rskr 1975: 24) och 1975/76 (prop. 1975/76: 101 bil. 3, FöU 1975/76: 16, rskr 1975/76: 140).

Chefen för armén har sålunda anmält att prisutvecklingen under budgetåret 1977/78 har varit avsevärt kraftigare än vad materielverket antog vid beräkning av prisregleringsbemyndiganden för detta budgetår. Enligt arméchefen har därför uppkommit ett så stort underskott av prisregleringsbemyndiganden under anslaget Arméförband: Materielanskaffning att beställningsverksamheten under budgetåret 1978/79 inte kan genomföras enligt uppgjorda planer utan ett tillskott av bemyndiganden.

Jag biträder chefens för armén förslag och förordar att prisreglering av de beställningsbemyndiganden som har lämnats för budgetåret 1977/78 och tidigare avseende anslaget Arméförband: Materielanskaffning får ske inom en kostnadsram av avrundat 470 milj. kr. genom tidigareläggning från budgetåret 1979/80. Verksamheten under budgetåret 1978/79 kan därmed bedrivas planenligt.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge prisreglering av beställningsbemyndiganden som har lämnats för budgetåret 1977/78 och tidigare avseende anslaget *Arméförband: Materielanskaffning* får ske inom en kostnadsram av ytterligare 470 000 000 kr.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Lindahl

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser socialdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN**FEMTE HUVUDTITELN****E. Myndigheter inom hälso- och sjukvård, socialvård m. m.**

[1] E 7. **Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag.** För statens bakteriologiska laboratoriums verksamhet gäller att full kostnadstäckning i princip skall uppnås för verksamheten i sin helhet även om enskilda sektorer kan uppvisa över- eller underskott. Den största delen av verksamheten finansieras genom taxesatta tjänster och produkter. Under förevarande reservationsanslag har i statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisats ett formellt belopp av 1 000 kr.

Statens bakteriologiska laboratorium (SBL)

SBL föreslår att 9,3 milj. kr. anvisas för att täcka underskott som uppkommit under verksamhetsåret 1977/78.

SBL tillämpar programbudgetering. Drygt 80 % av verksamheten finansieras av uppdragsintäkter. Resterande medelsbehov täcks genom särskilda anslag på statsbudgeten. SBL redovisar för verksamhetsåret 1977/78 ett rörelseresultat som innebär ett underskott med 12,1 milj. kr. Intäkterna under budgetåret 1977/78 uppgår till 96 milj. kr. Samtidigt uppgår kostnaderna, inkl. avskrivningar och räntor, till 108,1 milj. kr. Underskottet uppgår till 9,3 milj. kr. när hänsyn tagits till medgivet överskridande för att täcka kassationsförluster under budgetåret 1976/77 och bokslutsdispositioner.

Underskottet i verksamheten beror på att intäkterna under budgetåret 1977/78 inte nådde upp till den beräknade nivån. Huvuddelen av intäktsbortfallet på ca 15,2 milj. kr. kan hänföras till programmet Preparatför-

sörjning. Däremot understeg kostnaderna för verksamhetsåret 1977/78 de budgeterade kostnaderna. Anledningen till att intäkterna blev mindre än de budgeterade är att försäljningen av influensa-, polio- och mässlingvaccin inte motsvarade prognoserna. Av influensavaccinet såldes exempelvis bara 80 000 doser, medan genomsnittet för de tre föregående budgetårens försäljning var 250 000 doser.

Föredraganden

Med hänsyn till att epidemier och förändringar i immunitetsläget medför fluktuationer som inte helt kan förutses förordar jag att 8,8 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget för innevarande budgetår. Tillsammans med en befintlig reservation under anslaget kommer härmed medel att finnas för att täcka underskottet i SBL:s verksamhet under budgetåret 1977/78.

Jag har tidigare denna dag vid min föredragning av förslagen till medelsanvisning till SBL för budgetåret 1979/80 anmält min avsikt att snarast möjligt låta utföra en allmän översyn av SBL:s verksamhet. Översynen skall bl. a. syfta till att hejda den förlustutveckling som har förekommit under senare år.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 8 800 000 kr.

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Bondestam

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

SJÄTTE HUVUDTITELN

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] A 2. **Kommittéer m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under ifrågavarande anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 6,7 milj. kr. Med beaktande av disponibel reservation på anslaget vid ingången av budgetåret av avrundat 1 500 800 kr. finns totalt 8 200 800 kr. att tillgå. Detta belopp bedöms otillräckligt med hänsyn dels till försöksverksamhet med kollektivtrafik i samarbete med Volvo AB i Halmstads kommun, dels till den interdepartementala trafikbullergruppen och dels till kostnader för under budgetåret tillsatta utredningar, såsom utredningen om säkerheten på försvarsmaktens fartyg (K 1978: 03), utredningen om det fortsatta genomförandet av reformen med differentierade körkort (K 1978: 06), lufttransportutredningen (K 1978: 07) och pilotutbildningsutredningen (K 1978: 08). Belastningen på anslaget för budgetåret 1978/79 beräknas således uppgå till 8 890 200 kr. Ett ytterligare medelsbehov om avrundat 700 000 kr. föreligger således.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr., varav hälften att avräknas mot automobilskattemedlen.

B. Vägväsendet

[2] **B 3. Byggande av statliga vägar.** Under rubriken Byggande av statliga vägar har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av sammanlagt 1 138,5 milj. kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

I beslut den 23 februari 1978 uppdrog regeringen åt statens vägverk att upphandla följande broobjekt med en bärande konstruktion av stål, Lullehovsbron i Stockholms län, Strängnäsbron i Södermanlands län, Stallbackabron i Älvsborgs län och Sannsundsbron i Jämtlands län. Upphandlingen skulle underställas regeringens prövning.

I skrivelse den 6 oktober 1978 har statens vägverk underställt upphandlingen regeringens prövning.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1977/78: 100 bil. 2, FiU 1977/78: 16, rskr 1977/78: 227) har regeringen den 26 oktober 1978 beslutat att statens vägverk från reservationsanslaget Byggande av statliga vägar får – utöver vad regeringen i annat sammanhang har föreskrivit – bedriva statlig vägbyggnadsverksamhet för ett belopp av sammanlagt högst 130 milj. kr. för utförande av Stallbackabron.

Regeringens beslut innebar att stålkonstruktionen till Stallbackabron skall utföras inom varvsindustrin. Arbetena i övrigt med bron skall bedrivas med arbetskraft som rekryteras i samråd med vederbörande arbetsförmedling.

Beträffande de övriga tre broarna kan jag upplysningsvis meddela att vägverket upphandlar dessa inom ramen för ordinarie vägbyggnadsmedel.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggande av statliga vägar* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

[3] **B 10. Byggande av mellanriksvägen Kiruna–Narvik.** För byggande av mellanriksvägen Kiruna–Narvik har under denna rubrik på statsbudgeten för budgetåret 1977/78 förts upp ett reservationsanslag av 303,1 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen. Arbetena med vägen beräknas vara avslutade under år 1982.

Regeringen har genom beslut den 24 augusti 1978 föreskrivit att ett av länsstyrelsen i Norrbottens län meddelat tillstånd till täkt vid Pessinenjåkk i Kiruna kommun inte får utnyttjas vid byggandet av vägen med hänsyn till att de av länsstyrelsens tillstånd berörda delaterrasserna vid Pessinenjåkk bör bevaras bl. a. från naturvårdssynpunkt. Regeringens beslut innebär en fördyring av vägprojektet med ca 9 milj. kr.

Med stöd av vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggande av mellanriksvägen Kiruna – Narvik* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

E. Institut m. m.

[4] E 8. **Bidrag till statens väg- och trafikinstitut.** Statens väg- och trafikinstitut (VTI) arbetar med forskning och utveckling (FoU) avseende vägar, vägtrafik och vägtrafiksäkerhet. FoU-verksamheten sker delvis på uppdrag mot ersättning som baseras på kravet om full kostnadstäckning. Under anslaget anvisas de medel som erfordras för VTI:s egen FoU-verksamhet samt för myndighetsuppgifter inom institutets verksamhetsområde.

Det statliga anslaget till statens väg- och trafikinstitut uppgår för innevarande budgetår till 17 264 000 kr. (prop. 1977/78: 100 bil. 9, TU 1977/78: 11, rskr 1977/78: 183).

Statens väg- och trafikinstitut har i framställning den 30 september 1978 redovisat dels det ekonomiska utfallet för verksamheten under budgetåret 1977/78, dels det beräknade utfallet under budgetåret 1978/79. För budgetåret 1977/78 uppgick underskottet till 2 485 000 kr. Institutet har beräknat underskottet i verksamheten för innevarande budgetår till 1,1 milj. kr.

Föredraganden

Statens väg- och trafikinstituts verksamhet har setts över av en särskild utredare, som redovisat resultatet av sitt arbete i betänkandet (DsK 1978: 11) Statens väg- och trafikinstitut – verksamhet och ekonomi. Betänkandet har remissbehandlats. Frågan om VTI:s framtida verksamhet kommer att behandlas i den trafikpolitiska propositionen i vår.

Enligt utredarens marknadsbedömning, vilken i huvudsak tillstyrks av remissinstanserna, är institutets möjligheter att täcka de redan uppkomna underskotten starkt begränsade. Jag förordar att underskottet för budgetåret 1977/78 på 2 485 000 kr. nu täcks genom ett särskilt tilläggsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till statens väg- och trafikinstitut* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 2 485 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

[5] E 21. **Investeringsbidrag till Rederi AB Gotland.** I prop. 1978/79: 25 bil. 5, redogjorde jag ingående för utvecklingen i Rederi AB Gotlands

färjetrafik på Gotland. Jag konstaterade att trafikvolymen nu nått en sådan nivå att färjekapaciteten måste höjas för att man även i fortsättningen skall kunna tillgodose efterfrågan på ett godtagbart sätt. En tidigareläggning av två färjor ansågs härvid lämplig för att uppfylla kraven. Om beställningarna sker vid svenskt varv skulle de dessutom verksamt bidra till sysselsättningen där. Jag konstaterade att Gotlandsbolaget härigenom åsamkas vissa merkostnader beräknade till 56 milj. kr. men ansåg det angeläget att beställningen kommer till stånd och att förutsättningar skapas härför. Jag avsåg att återkomma i medelsfrågan. Riksdagen godkände de riktlinjer för ekonomiskt stöd till Rederi AB Gotland som jag förordade (TU 1978/79:8, rskr 1978/79: 100).

Rederi AB Gotland och Svenska Varv AB har nu träffat avtal om leverans av två färjor för Gotlandstrafiken. För att kompensera Gotlandsbolaget för merkostnaderna bör ett särskilt investeringsbidrag utgå till bolaget. Jag tar för ändamålet upp 56 milj. kr. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 under sjätte huvudtiteln. Det ankommer på regeringen att närmare besluta om reglerna för utbetalning av bidraget.

Med hänsyn till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Investeringsbidrag till Rederi AB Gotland* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 56 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

B. Televerket

[6] **Höjning av rörlig kredit till televerket.** I skrivelse den 23 oktober 1978 har televerket hemställt om höjning av maximibeloppet för verkets rörliga kredit i riksgäldskontoret.

Televerket anför att verkets behov av rörelsemedel är av betydande omfattning, vilket främst beror på att avgifterna för televerkets produkter och tjänster debiteras kunderna i efterskott. De sammanlagda abonnentkrediterna uppgick den 30 juni 1978 till ca 1 300 milj. kr.

Televerket disponerar dels ett fast amorteringsfritt rörelsekapital på 83,4 milj. kr., dels en rörlig kredit i riksgäldskontoret om maximalt 1 000 milj. kr.

Televerkets verksamhet expanderar stadigt, vilket leder till ett ökat behov av rörelsekapital. Kundfordringarna har under budgetåret 1977/78

ökat med ca 200 milj. kr. Enligt televerkets beräkningar kommer de utestående fordringarna att under de närmaste åren öka med ytterligare ca 500 milj. kr. Verket utreder f. n. olika möjligheter att minska de utestående fordringarna. Eventuella åtgärder i detta syfte kan emellertid endast i begränsad utsträckning förbättra verkets likviditet.

Televerket hemställer mot denna bakgrund om en höjning av maximibeloppet för den rörliga krediten från 1 000 milj. kr. till 1 500 milj. kr. Jag har inga erinringar mot televerkets hemställan och förordar den föreslagna höjningen. Samtidigt vill jag understryka vikten av att televerket vidtar alla åtgärder för att begränsa ianspråktagandet av den rörliga krediten.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att televerket får disponera en från 1 000 000 000 kr. till högst 1 500 000 000 kr. höjd rörlig kredit i riksgäldskontoret.

VI. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

[7] **Ökning av aktiekapitalet i Swedish Telecoms International AB, Swedtel m. m.** I skrivelse den 16 juni 1977 har televerket hemställt om ökning av aktiekapitalet i det av televerket helägda dotterbolaget Swedish Telecommunication Consulting AB, Swedtel. Bolaget har under hösten 1978 ändrat namn till Swedish Telecoms International AB, Swedtel. I skrivelse den 1 november 1978 har televerket hemställt att få teckna borgen för lån åt Swedtel intill ett belopp av högst 30 milj. kr.

Swedtel bildades efter beslut av riksdagen i december 1967 (prop. 1967: 168, SU 1967: 197, rskr 1967: 389) och bedriver konsultverksamhet inom telekommunikationsområdet. Verksamheten är främst inriktad på utvecklingsländerna. I prop. 1967: 168 anförde departementschefen att verksamheten i princip skulle avse alla de aktiviteter och problem av organisatorisk, teknisk och ekonomisk art, som sammanhänger med tele-teknisk administration och anläggningsverksamhet. Bolagets fasta personal skulle kunna begränsas till ett fåtal anställda genom en organisation med särskilda projektledare, till vilka knyts expertis från televerket eller den enskilda industrin. Behovet av eget kapital och länemedel bedömdes också bli förhållandevis ringa. Sälunda borde ett belopp av 300 000 kr. tillföras bolaget som aktiekapital och – genom att aktierna tecknades till en kurs av 120 % – ett belopp av 60 000 kr. tillföras bolagets reservfond. De medel som behövdes för aktieteckningen föreslogs få täckas från det för budgetåret 1967/68 anvisade investeringsanslaget Teleanläggningar m. m. För att tillgodose bolagets behov av rörelsemedel hemställdes därjämte om riksdagens bemyndigande för fullmäktige i riksgäldskontoret att ikläda staten garanti för lån åt aktiebolaget intill ett belopp av högst 500 000 kr. Riksdagen beslöt i enlighet med propositionen.

Swedtels verksamhetsvolym har expanderat kraftigt under de senaste

åren. Omsättningen har under perioden 1972/73–1977/78 ökat från 6 till 26 milj. kr. per år och enligt bolagets prognoser beräknas ökningen fortsätta. Omsättningen under innevarande budgetår beräknas komma att uppgå till storleksordningen 35 milj. kr. Trots expansionen har det hittills varit möjligt för bolaget att finansiera verksamheten utan att ta i anspråk den statliga lånegarantin och utan höjning av aktiekapitalet. Uppdragsgivarna har nämligen genom förskott till stor del täckt bolagets behov av rörelsekapital. Handels- och checkräkningskrediter har också bidragit till finansieringen.

Det egna kapitalets andel av bolagets totala finansiering har härigenom successivt minskat. Andelen eget kapital i relation till främmande kapital (ett mått på företagets soliditet) uppgick sålunda till 32 % år 1972 och endast till 6 % år 1978. Om Swedtel skall kunna fortsätta att expandera erfordras, enligt televerkets mening, en upprustning av företagets finansiella beredskap genom att aktiekapitalet höjs.

Den ökade verksamheten har vidare medfört att det uppstått ett större behov av anläggningstillgångar än vad som förutsågs när bolaget bildades. Det rör sig främst om olika fordon som används vid mätningsarbeten i fält. Kostnaderna för sådana anläggningstillgångar har hittills finansierats direkt ur de olika projekten och därmed av uppdragsgivarna. Dessa drabbas alltså under viss tid av högre kostnader än om anläggningstillgångarna belastade projekten i form av avskrivningar.

Mot bakgrund av den försämrade soliditeten och det ökade behovet av anskaffning av vissa anläggningstillgångar föreslår televerket, efter samråd med Swedtels revisorer, att bolagets aktiekapital utökas från 300 000 kr. till 2 milj. kr. Aktierna föreslås tecknas till en kurs av 120 %, varvid överkursen skulle tillföras reservfonden. För egen del finner jag ökningen av aktiekapitalet och reservfonden väl motiverad. Den innebär att Swedtel uppnår en långsiktig finansiell stadga och att därmed förutsättningar för en fortsatt expansion av verksamheten skapas. De medel som behövs för aktieteckningen bör, enligt min mening tilldelas televerket genom en höjning av verkets investeringsram för budgetåret 1978/79. Medelsbehovet täcks av det tillgängliga utrymmet under investeringsanslaget Teleanläggningar m. m. Ytterligare medelsanvisning från riksdagens sida behövs alltså inte. Däremot bör riksdagens medgivande att öka aktiekapitalet inhämtas.

Som jag har anfört i det föregående har bolagets löpande verksamhet i stor utsträckning hittills finansierats genom förskott från uppdragsgivarna samt genom handels- och checkräkningskrediter. Säkerhet för förskotten har ställts av svenska banker i form av bankgarantier. Bankerna har dessutom iklätt sig garantier för Swedtels lämnade offerter samt för att Swedtel korrekt kommer att genomföra sina uppdrag. Sammanlagt uppgår de olika garantiåtagandena f. n. till ca 30 milj. kr. Samtliga dessa garantier kan på uppdragsgivarens ensidiga begäran utlösas med omedelbar verkan.

Bankerna har, på grund av den formellt dåliga säkerheten för dessa garantier i kombination med gällande kapitaltäckningskrav, debiterat Swedtel maximala garantiprovisioner. Med ett borgensåtagande från televerket för garantierna skulle, enligt verket, provisionerna ha kunnat begränsas. Från bankernas sida anser man att televerket även formellt bör förbinda sig att svara för bolagets betalningsförpliktelser. Verket hemställer mot denna bakgrund om att få teckna borgen för Swedtel intill ett belopp av högst 30 milj. kr.

Enligt min mening talar de redovisade skälen för att televerket bör bemyndigas att göra det begärda borgensåtagandet. Jag vill särskilt framhålla att Swedtel's finansiella netto genom denna åtgärd bör kunna förbättras genom lägre garantiprovisioner. Riksdagens medgivande bör därför inhämtas till att televerket bemyndigas teckna borgen för Swedtel intill ett belopp av 30 milj. kr. Ett sådant bemyndigande innebär att den lånegaranti för bolaget om högst 500 000 kr. som riksdagen bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att ikläda sig kan utgå.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att aktiekapitalet i Swedish Telecoms International AB, Swedtel, höjs i enlighet med vad som har angetts i det föregående,
2. medge att televerket bemyndigas teckna borgen för samma bolag intill ett belopp av 30 000 000 kr.

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

[8] 3. **Sjöfartsverkets fond: Sjöfartsmateriel m. m.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 34,2 milj. kr.

I prop. 1978/79: 49 om vissa varvsfrågor har angetts att sysselsättningskapande arbeten vid varven bl. a. kan åstadkommas genom tidigareläggning av byggande och modernisering av fem fartyg och båtar för sjöfartsverkets räkning. Regeringen bör nu få möjlighet att – beroende på sysselsättningsläget vid svenska varvsföretag – lägga ut vissa beställningar.

Av tidigareläggningen finns det från varvssynpunkt nu skäl att ta upp medel för beställning av ett större arbetsfartyg för i första hand distrikts-tjänst. Fartyget skall därvid ersätta ett av de äldre distriktsfartygen i sjöfartsverket. För ändamålet beräknar jag 28 milj. kr. i investeringskostnader. Det ankommer på regeringen att besluta om upphandling på sätt och vid tidpunkt som är motiverad av varvspolitiken.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

- att till *Sjöfartsverkets fond: Sjöfartsmateriel m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 28 000 000 kr.

EKONOMIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Mundebo

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser ekonomidepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

SJUNDE HUVUDTITELN

A. Ekonomidepartementet m. m.

[1] A 3. **Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisats ett reservationsanslag av 4,5 milj. kr. Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget beräknas under budgetåret bli mera omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1977. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov av 800 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Wikström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

B. Kulturändamål

[1] **B 16. Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 10,4 milj. kr. Bidrag från detta anslag fördelas till yrkesverksamma teatergrupper, amatörteatergrupper, dansgrupper, invandrargrupper och musikgrupper. Statens kulturråd har i skrivelse den 19 oktober 1978 ansökt om tilläggsbidrag om ca 5 milj. kr. för budgetåret 1978/79 för de fria teater-, dans- och musikgrupperna. Innevarande års anslag från staten, kommunerna och landstingen har enligt kulturrådet inneburit att de fria grupperna fått försämrade villkor jämfört med föregående budgetår. Kulturrådet understryker starkt att det nu finns en risk för att arbetstillfällena minskar så kraftigt att resultatet blir en omfattande arbetslöshet.

Föredraganden

Med hänsyn till vad statens kulturråd har anfört i sin framställning vill jag förorda ett tilläggsanslag till fria teater-, dans- och musikgrupper. Jag har därför under detta anslag beräknat en summa av 750 000 kr. som bör disponeras av statens kulturråd.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kr.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Enlund

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt
avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

TIONDE HUVUDTITELN

A. Jordbruksdepartementet m. m.

[1] A 3. **Kommittéer m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 15 milj. kr., varav 6 915 000 kr. beräknats för jordbruksdepartementets kommittéverksamhet och 8 085 000 kr. för miljödatanämndens verksamhet. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget ingen reservation. Under tiden juli–oktober 1978 har utbetalats 3,7 milj. kr. från anslagsposten. Återstoden beräknas inte räcka för att täcka kostnaderna för kommittéverksamheten under resten av budgetåret. Detta sammanhänger bl. a. med att flera kommittéer tillsatts, som kommer att belasta detta anslag med betydligt större kostnader än som tidigare kunnat förutses. Detta gäller i första hand naturresurs- och miljökommittén, bilavgaskommittén och kommittén för miljörisker vid sjötransporter. Jag räknar därför med ett ytterligare medelsbehov av 7 milj. kr. för jordbruksdepartementets kommittéverksamhet under innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

B. Jordbrukets rationalisering m. m.

[2] B 6. **Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 1 milj. kr. Riksdagen har vidare för budgetåret medgivit

att statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftlån, maskinlån, lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., lån till rennäringsens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 470 milj. kr., varav till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. 19 milj. kr., till rennäringsens rationalisering m. m. 2,5 milj. kr. samt till inköp av avelshästar och ridhästar 500 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

Lantbruksnämnderna har till lantbruksstyrelsen lämnat uppgifter om per den 30 september 1978 beviljade lånegarantier till jordbrukets rationalisering samt om de behov av ramutrymmen som föreligger för nu inliggande ansökningar resp. förväntade kommande ansökningar under återstoden av budgetåret 1978/79. Rambehovet har beräknats till 698 milj. kr.

Nuvarande ram täcker inte ens de den 26 oktober 1978 inliggande ansökningarna. Det stora behovet beror bl. a. på omfattande byggnadsinvesteringar samt driftlånebehov såväl i samband med förvärv som byggnadsinvesteringar. Styrelsen bedömer att ramen för kreditgaranti till jordbrukets rationalisering behöver utökas med minst 152 milj. kr., dvs. till totalt 600 milj. kr. Vid bedömningen har hänsyn inte tagits till den ökade försäljningsverksamhet som följer om statsmakterna ställer särskilda medel till lantbruksorganisationernas förfogande för inköp av skogsmark från större skogsföretag.

Styrelsen har i sin anslagsframställning för budgetåret 1979/80 framhållit att ett tillgodoseende av lantbrukarnas lånegarantibehov främjar jordbrukets rationalisering och även indirekt gynnar övrigt näringsliv och sysselsättningen i samhället. Om behoven inte kan tillgodoses måste ett stort antal ansökningar avslås på grund av bristande ramutrymme, vilket bl. a. skulle få stor negativ effekt för jordbrukets rationalisering.

Föredraganden

Det statliga ekonomiska stödet till jordbrukets rationalisering utgår huvudsakligen i form av kreditgarantier. Efterfrågan på sådana garantier har ökat kraftigt de senaste budgetåren. Enligt min mening är det angeläget att ramarna för kreditgarantier för jordbrukets rationalisering höjs.

För budgetåret 1978/79 bör sålunda statlig kreditgaranti beräknas för lån till yttre och inre rationalisering, jordförvärvslån, driftlån samt maskinlån med 508 milj. kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med 19 milj. kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med 2,5 milj. kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 500 000 kr. Regeringen bör närmare kunna bestämma fördelningen mellan de fem förstnämnda ändamålen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1978/79 statlig kreditgaranti lämnas

för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftlån, maskinlån, lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., lån till rennäringens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 530 000 000 kr., varav till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. 19 000 000 kr., till rennäringens rationalisering 2 500 000 kr. samt till inköp av avelshästar och ridhästar 500 000 kr.

D. Skogsbruk

[3] **D 3. Bidrag till skogsförbättringar.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 12 milj. kr. Under anslaget har tagits upp en sammanlagd ram av 12,5 milj. kr., varav 5 milj. kr. för omplantering efter snytbaggescador m. m. Bidragsbestämmelserna finns i kungörelsen (1948: 239) om statsbidrag till vissa skogsförbättrande åtgärder (omtryckt 1960: 324, ändrad senast 1976: 413) och i regleringsbrev för budgetåret 1978/79.

Skogsstyrelsen

Under budgetåret 1977/78 har hela det tillgängliga beloppet för bidrag till omplantering efter snytbaggescador utnyttjats. Beloppet har uppgått till 20 milj. kr. Ca 24 000 ha har hjälpplanterats. Bidraget har i genomsnitt varit 50 % av godkänd kostnad. Av 1975 och 1976 års planteringar återstår att hjälpplantera sammanlagt ca 40 000 ha, varav ca 10 000 ha med mycket svåra skador. Motsvarande arealer för 1977 och 1978 års planteringar är sammanlagt ca 42 000 ha resp. ca 15 000 ha. Trots omfattande markberedning och hyggesvila återstår det alltså att hjälpplantera ca 82 000 ha.

Styrelsen föreslår mot bakgrund härav att bidrag får utgå till omplantering av 1975, 1976, 1977 och 1978 års snytbaggescadade skogskulturer där åtgärden kan anses ekonomiskt betungande för markägaren. Styrelsen beräknar kostnaderna härför till 40 milj. kr. under innevarande budgetår.

Föredraganden

Sedan år 1975 är det inte tillåtet att skyddsbehandla skogsplantor med DDT. Till följd av de omfattande skador som på grund härav uppkom på 1975 års planteringar beslutade riksdagen i april 1976 att statsbidrag skulle kunna utgå under budgetåren 1975/76 och 1976/77 till omplantering av sådana skogskulturer som hade skadats av snytbagge i större omfattning år 1975. Riksdagen har därefter beslutat att bidrag skulle kunna utgå även under budgetåren 1977/78 och 1978/79. Det senaste beslutet innebar även att bidrag skulle kunna utgå för skador inträffade under år 1976. För ändamålet har anvisats sammanlagt 36 milj. kr., varav 5 milj. kr. för innevarande budgetår.

Skogsstyrelsen föreslår dels att bestämmelserna ändras så att bidrag skall kunna utgå till omplantering av 1975, 1976, 1977 och 1978 års planteringar oavsett när skadan har inträffat, dels att ytterligare 35 milj. kr. ställs till förfogande under innevarande budgetår. Enligt styrelsen återstår att hjälplantera ca 80 000 ha av de skogskulturer som har planterats under nämnda år.

Det är enligt min mening nödvändigt att så snart som möjligt komma till rätta med de skador som snytbaggen orsakar i skogsplanteringarna. Strävan måste därvid vara att helt komma ifrån sådana kemiska bekämpningsmedel som kan vara skadliga för människor eller i miljön. Forskning pågår i detta syfte. Innan denna är slutförd får andra åtgärder som markberedning, omsorgsfull plantering m. m. tillgripas. Avsikten med de bidrag som hittills har utgått för hjälplantering av skadade planteringar har varit att underlätta för skogsägarna att bemästra de omedelbara problem som uppstod i nära anslutning till förbudet mot användning av DDT. Det bör nu vara möjligt att i större utsträckning vidta lämpliga förebyggande åtgärder. Mot bakgrund bl. a. härav är jag inte beredd att föreslå någon ändring av nu gällande bestämmelser. Däremot bör de åtaganden som tidigare har gjorts fullföljas. Jag föreslår därför att ytterligare 17 milj. kr. ställs till förfogande för bidrag till omplantering av skogskulturer som har skadats av snytbagge under åren 1975 och 1976. Det totala rambeloppet för ifrågavarande anslag bör alltså ökas med 17 milj. kr. till 29,5 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1978/79 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 29 500 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på nedlagd jordbruksmark och med anslaget i övrigt avsedda ändamål.

G. Utbildning och forskning

[4] G 8. Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader. På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 23 929 000 kr.

Från anslaget bestrids omkostnader m. m. för institutionernas verksamhet samt lönekostnader för teknisk och administrativ personal vid institutionerna.

Regeringen har den 15 september 1977 uppdragit åt statskontoret att i samråd med Sveriges lantbruksuniversitet utreda medelsbehovet för databehandling i Umeå samt kostnaderna för omläggning av datarutiner m. m. inför omlokaliseringen av en del av den skogsvetenskapliga fakulteten till Umeå. Omlokaliseringen innebär bl. a. att en äldre dator i Stockholm läggs ned och att den skogsvetenskapliga fakulteten i stället hänvisas till att främst utnyttja universitetsdatacentralen i Umeå.

Statskontoret har den 23 oktober 1978 redovisat en beräkning av kostna-

derna som omlokaliseringen medför. Statskontoret beräknar medelsbehovet för innevarande budgetår till sammanlagt 1 952 000 kr., varav 1 429 000 kr. för konvertering av rutiner till annan dator samt för utbildning av personal m. m. samt 523 000 kr. för att täcka löpande driftkostnader. Därvid har statskontoret beaktat de besparingar som uppnås i och med att viss befintlig verksamhet bortfaller.

Föredraganden

Statskontoret har redovisat en beräkning av det ökade medelsbehovet för databehandling som sammanhänger med omlokaliseringen av den skogsvetenskapliga fakulteten till Umeå. För budgetåret 1978/79 uppgår medelsbehovet enligt statskontoret till 1 952 000 kr. Enligt min mening är det angeläget att verksamheten kan bedrivas med oförändrad ambitionsnivå i Umeå. Mot statskontorets kostnadsberäkning har jag ingen erinran. Anslaget bör tillföras 1,9 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kr.

[5] **G 9. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 18,5 milj. kr. Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen 4,5 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 14 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor har redovisat förslag till ny kostnadsram för anskaffning av utrustning till statens naturvårdsverk. I beslut vid regeringssammanträde den 5 maj 1977 bemyndigades chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla en kommitté med uppdrag att utreda frågor om luftvårdsproblem på grund av bilavgaser m. m. Kommittén har anmält att en genomgång av förutsättningarna för att begränsa föroreningsutsläpp från bl. a. dieseldrivna fordon kräver tillgång till avancerad teknisk utrustning.

Utrustningsnämnden har redovisat att det helt saknas utrustning för prov med tunga dieseldrivna fordon och motorer. Nämnden har beräknat utrustningskostnaderna till 1 370 000 kr. Vidare har nämnden anmält att befintlig utrustning för avgasuppsamling för lätta bensin- och dieseldrivna fordon är starkt försliten samt att utrustning för oktantalsbestämning av motorbränsle erfordras.

Nämnden föreslår att en delram av 2 715 000 kr. förs upp i utrustningsplanen för budgetåret 1978/79.

Föredraganden

Vid min prövning av förslaget till ändring av utrustningsplanen för innevarande budgetår, vilken redovisats av utrustningsnämnden för universitet och högskolor, har jag funnit det motiverat att med hänsyn till akuta behov av anskaffning av utrustning för prov med tunga dieselfordon justera utrustningsplanen. Jag har därvid inte funnit det motiverat att föra upp en särskild kostnadsram för ändamålet. Jag förordar i stället att kostnadsramen Statens naturvårdsverk: Ersättningsanskaffningar m. m. budgetåret 1978/79 höjs med 1 370 000 kr.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlat utrustningsobjekt får bestridas av tillgängliga medel.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.

H. Miljövård

[6] **H 5. Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m.** På statsbudgeten för budgetåret 1978/79 har under ifrågakvarande anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 9 milj. kr. Från anslaget bestrids ersättningar enligt naturvårdslagen (1964: 822, omtryckt 1974: 1025), 86 eller 122 § byggnadslagen (1947: 385) i dess lydelse intill den 1 januari 1965 samt lagen (1974: 434) om bevarande av bokskog. Vidare kan från anslaget utgå statsbidrag till kommun eller kommunal stiftelse för förvärv av mark för naturvårdsändamål. Dessutom får anslaget disponeras för förhandlings- och värderingskostnader i samband med säkerställande av mark för naturvårdsändamål.

Statens naturvårdsverk

Den fysiska riksplaneringen är för naturvårdens del nu inne i ett genomförandeskede då det ofrånkomligen ställs större krav på statens ekonomiska insatser än tidigare. Länsstyrelser, kommuner och naturvårdsverket är ense om att ett stort antal riksojekt och regionala objekt skall skyddas som naturreservat och att det främst är en statlig angelägenhet att detta genomförs.

För åtskilliga värdefulla naturvårdsobjekt har man i brist på resurser

avvaktat med det slutliga säkerställandet. Många viktiga skogliga skyddsobjekt har varit kända sedan länge, men skyddsåtgärder har uteblivit så länge skogsbruket inte krävt att få utnyttja dessa områdens virkestillgångar. Efter hand kommer nu avverkningskraven. Resurser måste finnas att snabbt ingripa i akuta situationer.

Statens naturvårdsverk hemställer under åberopande av vad som anförts att på tilläggsbudget för innevarande budgetår anvisas dels 7 milj. kr. till Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m., dels 5 milj. kr. för Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.

Föredraganden

Av naturvårdsverkets redovisning framgår att ett stort antal ärenden avseende ersättningar vid bildande av naturreservat och markförvärv för naturvårdsändamål aktualiseras under innevarande budgetår. Behovet av medel överstiger enligt verkets beräkningar de anslag som har anvisats för detta ändamål. När det gäller de ärenden som nu är aktuella har förhandlingar om förvärv i allmänhet pågått under lång tid. De områden som berörs är av stort värde från naturvårdssynpunkt. Det är därför enligt min uppfattning nödvändigt att medel ställs till förfogande så att de från rikssynpunkt mest angelägna områdena slutligt kan skyddas. Jag vill samtidigt framhålla nödvändigheten av att den fortsatta planeringen av arbetet med att säkerställa naturreservat m. m. sker inom de ramar som tillgängliga anslag medger. Med hänsyn till vad jag har anfört föreslår jag att ytterligare sammanlagt 8 milj. kr. anvisas för detta ändamål för innevarande budgetår, varav under förevarande anslag 5 milj. kr. och under anslaget Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m. 3 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

[7] **H 18. Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp.** Något anslag för detta ändamål har inte tagits upp på statsbudgeten för budgetåret 1978/79.

Regeringen förbjöd genom beslut den 13 oktober 1977 fortsatt verksamhet vid BT Kemi KVK Aktiebolags anläggning för tillverkning av bekämpningsmedel i Teckomatorp i Svalövs kommun, Malmöhus län. Bolaget har sedermera försatts i konkurs. Inom fabriksområdet har betydande mängder miljöfarligt avfall påträffats nedgrävt. För att motverka fortsatta miljöskador har regeringen genom beslut den 6 oktober 1977 och den 29 juni 1978 från förslagsanslaget Oförutsedda utgifter ställt sammanlagt 11,8

milj. kr. till förfogande för länsstyrelsen i Malmöhus län för vissa omedelbara undersökningar och åtgärder inom området. De anvisade medlen har använts för att täcka kostnader för bl. a. behandling av avloppsvatten, kontroll av grund- och ytvatten samt luft, skyddsåtgärder inom fabriksområdet, sanering av fabrikslokaler samt vissa specialundersökningar, information och administration. Regeringen har i anslutning till att ifrågavarande medel anvisats uppdragit åt justitiekanslern att vidta de åtgärder som kan behövas för att säkerställa statens fordringar i anledning av vidtagna eller planerade åtgärder m. m.

Länsstyrelsen i Malmöhus län

I skrivelse den 10 oktober 1978 har länsstyrelsen hemställt att ytterligare medel ställs till länsstyrelsens förfogande för att täcka kostnaderna för den slutliga saneringen av området. Länsstyrelsen konstaterar att det i mark och vatten inom området finns en mängd hälso- och miljöfarliga substanser, som utgör en potentiell förorenings- och skaderisk. Från humanmedicinska, veterinärmedicinska och växtfysiologiska synpunkter samt inte minst av omgivningshygieniska skäl finner länsstyrelsen det angeläget att långtgående saneringsåtgärder vidtas, som för all framtid eliminerar risken för olägenheter. Länsstyrelsen redovisar därför ett förslag till program för den slutliga saneringen av fabriksområdet i Teckomatorp. Totalkostnaden för programmet beräknas till 11,5 milj. kr. utöver de 11,8 milj. kr. som hittills anvisats. Förslaget innefattar bl. a. åtgärder för sanering och rivning av fabrikslokaler, sanering av deponeringsplatser, fortsatt rening av förorenat avloppsvatten, behandling av avfall samt kontrollprogram. Arbetena beräknas behöva pågå under en tid av fem till sex år. Länsstyrelsen finner det mest ändamålsenligt att det fortsatta saneringsarbetet utförs i etapper utan att kravet på kontinuitet därmed äventyras. Den första saneringsperioden har kostnadsberäknats till 5,5 milj. kr.

Föredraganden

Det är nödvändigt att saneringsarbetet inom BT Kemis område i Teckomatorp kan fortsätta och avslutas på ett från hälso- och miljöskyddssynpunkt godtagbart sätt. Länsstyrelsens förslag, som har utarbetats i samråd med en rådgivande styrgrupp med företrädare för berörda myndigheter, lokala representanter och expertis inom olika områden, bör därvid enligt min uppfattning kunna ligga till grund för det fortsatta arbetet. Arbetet bör sålunda planeras inom den av länsstyrelsen angivna kostnadsramen om totalt 11,5 milj. kr. För ändamålet bör ett nytt anslag föras upp på statsbudgeten. På tilläggsbudget II för innevarande budgetår bör anvisas ett belopp av 5,5 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

[8] **5. Jordfonden.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 1 000 kr. Fonden uppgår f. n. till 317 milj. kr. Därutöver disponerar lantbruksstyrelsen en rörlig kredit på 25 milj. kr. i riksgäldskontoret t. o. m. den 30 juni 1979. Fondens medel och den rörliga krediten skall användas för att bestrida lantbruksnämndernas kostnader för fastighetsförvärv i samband med åtgärder för yttre rationalisering på jordbrukets område.

Lantbruksstyrelsen

Regeringen har den 8 juni 1978 uppdragit åt lantbruksstyrelsen att inom en ram av 200 milj. kr. ta upp överläggningar om förvärv av mark som av olika skogsföretag bjuds ut till försäljning. Den förvärvade marken skall användas för att på lämpligt sätt förbättra strukturen inom jord- och skogsbruket.

Styrelsen har i sex fall erbjudits att förvärva sådan mark som avses i uppdraget. Ytterligare ett erbjudande väntas. För att förvärva dessa objekt erfordras en medelsram av 325 milj. kr. Styrelsen bedömer att ytterligare förvärvsmöjligheter kan uppkomma, men kan f. n. inte uppskatta vilken omfattning de kan få. Det ytterligare behov av medel som härigenom kan uppkomma kommer att anmälas senare.

Medlen bör ställas till förfogande som en rörlig kredit i riksgäldskontoret. Med hänsyn till den stora omfattningen av förvärven och att den slutliga dispositionen av marken i vissa fall bör föregås av byten, bör den rörliga krediten få disponeras intill utgången av år 1983. I övrigt bör gälla samma bestämmelser som vid inköp och försäljning över jordfonden. Detta innebär bl. a. att eventuella vinster och förluster inkl. räntekostnader bör slutligt regleras över anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. utan att påverka ramen för bidrag till yttre rationalisering.

Föredraganden

Av olika anledningar utbjuds f. n. avsevärda arealer mark, främst skogsmark, till försäljning. Det är angeläget att ta till vara de möjligheter som härigenom erbjuds att förbättra ägostrukturen i skogsbruket och förstärka kombinerade jord- och skogsbruksföretag med skogsmark.

För nämnda ändamål bör 200 milj. kr. ställas till styrelsens förfogande som en rörlig kredit i riksgäldskontoret utöver den rörliga kredit på 25 milj. kr. som f. n. disponeras. Krediten bör få disponeras intill utgången av år 1981. För riksdagens information vill jag nämna att den förvärvade marken i första hand bör tillföras bestående lantbruk, eller användas för byte med andra skogsägare.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att medge att lantbruksstyrelsen får disponera en rörlig kredit på 200 000 000 kr. i riksgäldskontoret intill den 31 december 1981.

[9] **6. Naturvårdsfonden: Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 4 milj. kr. Anslaget disponeras av statens naturvårdsverk för bestridande av kostnader för förvärv för statens räknning av värdefulla naturområden.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag har anfört under punkten H 5 hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Naturvårdsfonden: Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28**Föredragande:** statsrådet Cars**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser handelsdepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN**ELFTE HUVUDTITELN****F. Ekonomiskt försvar**

[1] **F 1. Överstyrelsen för ekonomiskt försvar.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 234,2 milj. kr. Medel har bl. a. beräknats för programmet Beklädnad m. m. Under anslaget får överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) under innevarande budgetår på driftbudgeten disponera högst 50,6 milj. kr. Ytterligare medel har på kapitalbudgeten anvisats under bl. a. investeringsanslagen Lagring för beredskapsändamål och Förrådsanläggningar m. m.

Med anledning av att den offentliga upphandlingen hos textilindustrin har minskat kraftigt under senare tid har ÖEF i promemorior daterade den 24 och den 28 november 1978 lämnat förslag till stödbeställningar hos bomullsindustrin. Enligt förslaget skall ÖEF upphandla sjukhustextilier till en sammanlagd kostnad av 11,1 milj. kr. Härtill kommer för denna upphandling en kostnad av 1,4 milj. kr. för en förrådsbyggnad samt transport- och hanteringskostnader på 1 milj. kr. Enligt ÖEF:s förslag skall lagerökningen i fråga om sjukhustextilier motsvaras av en lagerminskning av andra varor, främst kommissväv som avses försäljas utomlands. ÖEF beräknar att omsättningskostnaderna i samband med denna försäljning uppgår till 1 milj. kr.

För att upphandling hos bomullsindustrin skall kunna ske inom den närmaste framtiden behöver av det redovisade medelsbehovet 12,5 milj. kr. förskottsvis ställas till ÖEF:s förfogande.

Det är enligt min mening angeläget att en omstrukturering av ÖEF:s beredskapslager sker på det sätt som ÖEF har föreslagit. Genom en sådan

omstrukturering blir lagret bättre anpassat till det bedömda behovet av tekovaror i en krissituation. Samtidigt förbättras bomullsindustrins ordreläge. Jag tillstyrker därför ÖEF:s förslag. De medel som ÖEF erhåller vid försäljning av nämnda varor får upp till ett belopp av 14,5 milj. kr. inte utnyttjas av ÖEF. Huvuddelen av lagerförsäljningen bedöms kunna ske under budgetåren 1978/79 och 1979/80. Jag föreslår att ÖEF ges i uppdrag att årligen senast den 1 juni redovisa storleken av det belopp som erhållits vid försäljning av varorna. Beloppet bör avräknas i regleringsbrev mot budgeterade belopp för budgetåren 1979/80 och 1980/81.

Med hänvisning till vad jag här har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna de åtgärder som jag här har förordat.

G. Tullverket

[2] **G 2. Tullverket: Anskaffning av viss materiel.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 25,9 milj. kr.

I prop. 1978/79: 49 om vissa varvsfrågor föreslås vissa arbetsmarknads- politiska insatser bl. a. i form av tidigareläggning av statliga beställningar. Regeringen bör nu få möjlighet att – beroende på sysselsättningsläget vid svenska varvsföretag – lägga ut vissa beställningar.

Jag tar här upp de tidigareläggningar som berör handelsdepartementets verksamhetsområde. Det ankommer på regeringen att besluta om upphandling på sätt och vid tidpunkt som är motiverad av varvspolitiken. Jag beräknar ett anslagsbehov av 30 milj. kr. för ett utsjöbevakningsfartyg och 3,6 milj. kr. för ersättningsanskaffning av en tulljakt.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Tullverket: Anskaffning av viss materiel* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 33 600 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

VIII. FONDEN FÖR BEREDSKAPSLAGRING

Överstyrelsens för ekonomiskt försvar delfond

[3] **3. Lagring för beredskapsändamål.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 38,5 milj. kr. Härav avser 5 milj. kr. programmet Beklädnad m. m. Med hänvisning till vad jag

har anført i det föregående hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att till *Lagring för beredskapsändamål* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 11 100 000 kr.

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

Förrådsfonden för ekonomiskt försvar

[4] 7. **Förrådsanläggningar m. m.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 6,9 milj. kr. Med hänvisning till vad jag har anført i det föregående hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Förrådsanläggningar m. m.* på tilläggsbudget VI till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 1 400 000 kr.

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Friggebo

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser bostadsdepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

TRETTONDE HUVUDTITELN

D. Lantmäteri- och kartväsendet

[1] D 7. Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrätningsverksamheten. Något anslag för detta ändamål har inte tagits upp i statsbudgeten för budgetåret 1978/79.

Kostnaderna för lantmäteriets förrätningsverksamhet skall i princip täckas av avgifter som tas ut av sakägare enligt lantmäteritaxan (1971: 1101, omtryckt 1976: 491, ändrad senast 1978: 834). För verksamheten disponeras ett formellt s. k. 1 000-kronorsanslag, anslaget D 2. Lantmäteriet: Förrätnings- och uppdragsverksamhet. Anslaget får inte uppvisa någon belastning vid utgången av budgetåret.

Förrätningsverksamheten har under senare år, trots stora taxehöjningar, gått med förlust. Det balanserade underskottet i verksamheten uppgick vid utgången av budgetåret 1976/77 till nära 20 milj. kr. Riksdagen anvisade på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 (prop. 1977/78: 101, CU 1977/78: 10, rskr 1977/78: 135) ett förslagsanslag av 22 milj. kr. för täckning av detta underskott jämte ränta.

Statens lantmäteriverk (LMV) har i skrivelse den 31 maj 1978 konstaterat att det ekonomiska utfallet av förrätningsverksamheten även under 1977/78 innebär förlust. LMV uppskattar förlusten per den 31 december 1977 till 8,8 milj. kr. Den taxa som fastställdes att gälla fr. o. m. den 1 juli 1976 var avsedd att ge full kostnadstäckning under taxeperioden fram till kalenderårsskiftet 1977/78. De förutsättningar som 1976 års taxa vilade på har emellertid inte uppfyllts. Bl. a. har produktiviteten blivit lägre än planerat.

Den taxehöjning som skedde fr. o. m. den 1 januari 1978 har förutsatts ge

full kostnadstäckning i verksamheten under kalenderåret 1978 men har inte beräknats kunna täcka eventuell förlust under första hälften av budgetåret 1977/78. LMV hemställer därför att bidrag ges till förlusten per den 31 december 1977 med 8,8 milj. kr. jämte ränta fram till utbetalningstidpunkten.

Föredraganden

Kravet på full kostnadstäckning i lantmäteriets förrättningsverksamhet innebär givetvis att avgifterna enligt lantmäteritaxan skall sättas så att förlust inte uppkommer. Mot bakgrund av de senaste årens stora taxehöjningar är det emellertid enligt min mening inte möjligt att täcka den nu aktuella förlusten genom en i motsvarande mån ökad höjning av avgifterna 1979.

Regeringen har på min föredragning beslutat om höjning av lantmäteritaxan fr. o. m. den 1 januari 1979, sakersättningarna med 7% och tidersättningarna (f. n. ca 10% av förrättningsvolymen) med 13%. Taxan har beräknats ge balans mellan intäkter och kostnader i verksamheten under kalenderåret 1979.

LMV har gjort och gör stora ansträngningar för att åstadkomma full kostnadstäckning i förrättningsverksamheten. Vissa förbättringar i de förhållanden som påverkar resultatet kan nu skönjas. Jag berör detta närmare i budgetpropositionen 1979 i mitt anförande under anslaget D 2. Lantmäteriet: Förrättnings- och uppdragsverksamhet.

Jag tillstyrker sålunda LMV:s hemställan och förordar ett tilläggsanslag om 10,2 milj. kr. för täckning av förlusten. Anslaget svarar mot den beräknade förlusten i verksamheten under tiden den 1 juli—den 31 december 1977, 8,8 milj. kr., jämte räntekostnader för rörlig kredit på beloppet fr. o. m. den 1 januari 1978 fram till den tidpunkt då medel beräknas kunna ställas till förfogande.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrättningsverksamheten* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett anslag av 10 200 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

IV. STATENS UTLÅNINGSFONDER

[2] 12. **Lånefonden för bostadsbyggande.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 3 705 milj. kr.

Bostadsstyrelsen har i sin anslagsframställning avseende budgetåret

1978/79 hemställt att under anslaget anvisas 215 milj. kr. på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

Föredraganden

Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört vid min anmälan i budgetpropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (prop. 1978/79: 100 bil. 16) hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att till *Lånefonden för bostadsbyggande* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 935 000 000 kr.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Huss

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser industridepartementets verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

FJORTONDE HUVUDTITELN

A. Industridepartementet m. m.

[1] A 3. **Kommittéer m. m.** I statsbudgeten för budgetåret 1978/79 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 11 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en reservation på anslaget av 7 409 775 kr. På tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 (prop. 1978/79: 25 bil. 11, NU 1978/79: 16, rskr 1978/79: 122) har anvisats ytterligare 14,4 milj. kr. Till början av december 1978 har av anslaget förbrukats 20 192 150 kr.

Utredningsverksamheten inom industridepartementets område har fortfarande en betydande omfattning. Norrbottendelegationen (I 1976: 04) kommer sålunda att fortsätta sin verksamhet under år 1979 och den arbetsgrupp inom Göteborgsdelegationen (I 1977: 03) som arbetar med de frågor som har samband med de omedelbara sysselsättningsproblemen, fullföljer sitt arbete. Vidare har tillkommit ett antal kommittéer, för vilka kostnader inte tidigare har beräknats, bl. a. skogsägarföretagskommittén (I 1978: 02), utredningen (I 1978: 04) om datateknikens och elektronikens effekter på näringslivets utveckling samt kommittén (I 1978: 05) för alternativ produktion vid varven. Härtill kommer att från detta anslag betalas olika undersökningar som föränleds av utvecklingen inom skilda branscher. Som exempel kan nämnas kostnaderna för tekodelegationen och kostnader i samband med förhandlingarna om statens övertagande av Kockums AB. Det bör också nämnas att kostnaderna för den av statsministern tillkallade särskilda näringspolitiska delegationen (Ju 1978: 04) bestrids från detta anslag. En genomgång har visat att tillgängliga medel under anslaget inte räcker till för de anspråk som ställs på utredningsverksamheten inom

departementets arbetsområde. Efter samråd med statsråden Wirtén och Tham beräknar jag det ytterligare medelsbehovet till 20 milj. kr.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

[2] **A 4. Extra utgifter.** I statsbudgeten för budgetåret 1978/79 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 385 000 kr.

Tidigare gjorda åtaganden har medfört att belastningen på anslaget redan är betydande. Med hänsyn härtill och efter en bedömning av kostnader för väntade utländska besök och möten med de blandade kommissionerna för ekonomiskt, industriellt, tekniskt och vetenskapligt samarbete mellan Sverige och ett antal länder i Östeuropa bör anslaget innevarande budgetår tillföras ytterligare 80 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kr.

B. Industri m. m.

[3] **B 15. Täckande av förluster i anledning av statligt stöd till hantverks- och industriföretag m. fl.** Under denna anslagsrubrik redovisas bl. a. ramen för statlig garanti för lån enligt förordningen (1978: 507) om industrigarantilån. Särskilda bestämmelser om statlig garanti för lån till turisthotell är intagna i brev den 30 juni 1965.

För beslut om lånegaranti har för budgetåret 1978/79 beviljats en ram om 300 milj. kr.

Under perioden den 1 juli – den 31 oktober 1978 har statens industriverk och regeringen beviljat kreditgarantier till ett sammanlagt belopp av ca 120 milj. kr. Med hänsyn till inneliggande ansökningar kan beräknas att ca 250 milj. kr. av ramen har tagits i anspråk till den 1 mars 1979. Den höga efterfrågan väntas bestå under hela budgetåret. Jag bedömer det mot denna bakgrund nödvändigt att öka ramen för de statliga kreditgarantierna. Jag förordar därför att ramen utökas med 150 milj. kr. till sammanlagt högst 450 milj. kr. Jag vill i detta sammanhang nämna att industriverket och regeringen föregående budgetår beviljade statliga kreditgarantier till sammanlagt närmare 400 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att medge att för budgetåret 1978/79 statlig garanti för lån enligt förordningen (1978: 507) om industrigarantilån och för lån till turisthotell beviljas med ytterligare 150 000 000 kr. till sammanlagt högst 450 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

E. Förenade fabriksverken

[4] 2. **Finansiering av stirlingprojektet.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1978/79.

I prop. 1972: 85 (s. 47), 1972: 130 (s. 59), 1973: 170 (s. 49), 1974: 170 (s. 71), 1975/76: 25 (s. 77), 1976/77: 25 (s. 102) och 1977/78: 25 (s. 94) har redogörelser lämnats för förenade fabriksverkens (FFV) medverkan i utvecklingen av stirlingmotorn.

Hittills har FFV för budgetåren 1971/72–1977/78 beviljats investeringsanslag med sammanlagt 35,9 milj. kr. för finansiering av stirlingprojektet. FFV har samtidigt för nämnda ändamål givits rätt att solidariskt med Kockums AB teckna borgen för lån i Sveriges Investeringsbank AB intill ett belopp av totalt 98,1 milj. kr. (prop. 1972: 85 bil. 10, NU 1972: 35, rskr 1972: 198, prop. 1972: 130 bil. 10, NU 1972: 67, rskr 1972: 320, prop. 1973: 170 bil. 11, NU 1973: 71, rskr 1973: 384, prop. 1974: 170 bil. 11, NU 1974: 56, rskr 1974: 396, prop. 1975/76: 25 bil. 11, NU 1975/76: 18, rskr 1975/76: 135, prop. 1976/77: 25 bil. 10, NU 1976/77: 13, rskr 1976/77: 55, prop. 1977/78: 25 bil. 11, NU 1977/78: 32, rskr 1977/78: 108).

Förenade fabriksverken

FFV hemställer i skrivelse den 15 september 1978 om medel för finansiering av stirlingprojektet. Av FFV:s skrivelse framgår i huvudsak följande.

Utvecklingen av stirlingmotorer sker i det av staten genom FFV och Kockums AB gemensamt ägda företaget KB United Stirling (Sweden) AB & Co. (United Stirling). United Stirling påbörjade hösten 1968 sin verksamhet med målet att utveckla och konstruera stirlingmotorer med sådana egenskaper och tillämpningsområden som kunde leda till seriemässig tillverkning. Utvecklingsarbetet har delats upp i delmål, som skall uppnås vid vissa tidpunkter då beslut beträffande den fortsatta verksamheten skall fattas. Det första delmålet, som innebar att motorn skulle uppnå tillfredsställande prestanda för vissa introduktionstillämpningar, uppfylldes plan enligt vid årsskiftet 1976–1977. Under hösten 1976 genomfördes en genomgripande översyn av bolagets långsiktplan med omfattande analys

och utvärderingar av alternativa strategier. Denna reviderade långsiktplan ligger till grund för United Stirlings fortsatta verksamhet. Utvecklingsarbetet fortsätter planenligt. Principbeslut om produktion av motorer beräknas bli fattat under år 1979. De motorer som är aktuella för produktion i större skala har effekten 75 och 150 kW. De planerade produktversionerna utgör resultatet av den omfattande komponentutveckling som har bedrivits vid United Stirling sedan år 1972. En serie provmotorer för olika kunder är under tillverkning.

Andra viktiga delmål avseende prestanda, emissioner, installerbarhet och operativa egenskaper har därefter planenligt uppnåtts. Tre fordon med stirlingsmotorer är under utvärdering. Erhållna resultat visar

- god körbarhet, låga ljud- och vibrationsnivåer med utmärkt förarkomfort,
- ljudnivåer och avgasemissioner långt under normerna i strängast förutsedda lagstiftning i Förenta staterna,
- bränsleförbrukning i nivå med dagens icke avgasrenade förbränningsmotorer.

Stirlingmotorn kan drivas med olika bränslen. Övergång mellan olika flytande och gasformiga bränslen kräver endast mindre modifieringar av förbränningssystemet.

Under det senaste året har United Stirlings produktkostnads kalkyl systematiskt följts upp och utvärderats. Även extern expertis har anlåtits vid denna utvärdering. Med viss modifiering av konstruktionen och användning av än mer avancerade tillverkningsmetoder kommer tillverkningskostnaden för motorn att på sikt kunna reduceras till en nivå jämförbar med konventionella dieselmotorers. Av resultatprognosen framgår att projektets utvecklingskostnader bör kunna återvinnas mot slutet av 1980-talet. Liksom tidigare är utvecklingsarbetet inriktat på att tillgodose behovet inom vissa specialmarknader (gruvfordon eller andra arbetsmaskiner, totalenergisystem, allmännyttfordon framför allt i stadstrafik), där låg ljudnivå, låg halt av skadliga avgaser och flerbränsleegenskaper är av största betydelse.

Avsikten är att introducera stirlingmotorn på specialmarknader och därigenom erhålla basen för en framtida volymmarknad. United Stirling avser att samarbeta med den etablerade motorindustrin för produktion och marknadsföring av stirlingmotorn. United Stirling skall i första hand svara för vidareutvecklingen av stirlingspecifika komponenter. Härigenom läggs grunden för genomförandet av den s.k. komponentstrategin, dvs. att åstadkomma basen för en komponentindustri för stirlingsmotorer i Sverige.

Enligt vad FFV framhåller visar ingående undersökningar av konkurrenssituationen för stirlingmotorn inom olika marknader, med undantag för personbilsområdet, att dieselmotorn genomgående är stirlingsmotorns huvudkonkurrent.

Omvärldens intresse för att använda stirlingsmotorer i fordon har ökat

kraftigt. Förenta staternas energidepartement har bl. a. som en följd härav beställt två utvecklingsprogram för personbilmotorer baserade på stirlingmotorn. Dessa parallella program genomförs i enlighet med den amerikanska kongressens direktiv med National Aeronautics and Space Administration (NASA) som administratör.

United Stirling svarar för en betydande del av verksamheten inom det ena av dessa program genom att ingå i ett konsortium med de amerikanska företagen Mechanical Technology Incorporated och AM General. Verksamhetsplanen omfattar en sjuårsperiod och omsluter totalt ca 95 milj. dollar, varav ca 30 milj. dollar beräknas tillfalla United Stirling, främst i form av betalda utvecklingsuppdrag. Enligt direktiven bör minst en motortillverkare i Förenta staterna licensieras av konsortiet under de närmaste två åren.

United Stirling har även, som en följd av det ökade intresset för stirlingmotorn, tecknat avtal med en stor europeisk motortillverkare om leverans av ett visst antal provmotorer med option på framtida licensavtal.

United Stirling har enligt de avtal som har ingåtts med de amerikanska myndigheterna rätt att fritt utnyttja uppnådda utvecklingsresultat inom resp. program.

Verksamheten vid United Stirling har – med undantag för den inledande perioden – hittills finansierats genom att 50% lånats upp i Sveriges Investeringsbank AB mot delägarnas solidariska borgen och 50% tillförts av delägarna med lika fördelning mellan dem. Kockums har därvid lämnat direkta bidrag medan FFV i enlighet med statsmakternas beslut till största delen lämnat lån, t. v. utan krav på amortering. Fram till utgången av år 1978 har delägarna vardera överfört 43,4 milj. kr. till United Stirling. Av FFV:s andel har 4,8 milj. kr. lämnats som bidrag från egen utvecklingsbudget och 38,6 milj. kr. som lån från FFV, varav 35,9 milj. kr. har erhållits som särskilda investeringsanslag.

Enligt nu föreliggande planer kommer United Stirling under den närmaste femårsperioden att ägna sig åt vidareutveckling, produktionsförberedelser samt åt tillverkning i liten skala. Trots de intäkter som beräknas inflyta från externa utvecklingsuppdrag kommer bolaget att under denna period redovisa årliga underskott. Först under senare hälften av 1980-talet beräknas intäkterna bli tillräckliga för att medge återbetalning av stirlingprojektets utvecklings- och startkostnader.

Utvecklingen av en stirlingmotor är ett projekt av utpräglat långsiktig karaktär. Sådana projekt kan inte finansieras genom normal upplåning. Varken Investeringsbanken eller någon annan bank har möjlighet att engagera riskbärande kapital under en så lång period som här är aktuell. Några andra former för att externfinansiera långsiktiga utvecklingsprojekt existerar f. n. inte i Sverige. Den enda möjligheten att fullgöra stirlingprojektet är därför att staten övertar huvuddelen av dess finansiering.

Behovet av statlig finansiering gäller också United Stirlings hittillsvaran-

de lån i Investeringsbanken. Som nämnts kommer bolagets intäkter under den kommande femårsperioden inte att medge återbetalning av tidigare utvecklingskostnader. Investeringsbanken har inte möjlighet att bevilja anstånd med räntor och amorteringar på hittills beviljade lån, vilka uppgår till 88,4 milj. kr.

I sin revisionsberättelse för verksamhetsåret 1977 har United Stirlings revisorer framhållit att en finansiell rekonstruktion av bolaget måste genomföras. Vid utgången av år 1977 redovisade bolaget ett balanserat underskott av 57,5 milj. kr. Dessutom redovisade bolaget balanserade produktutvecklingskostnader av 41,6 milj. kr.

För att lösa United Stirlings finansiella situation bör de nuvarande lånen från FFV om 38,6 milj. kr. och Investeringsbanken om 88,4 milj. kr. lyftas av. Detta bör ske genom att FFV medges att efterge sin fordran på bolaget och att lånen från Investeringsbanken ersätts med lån från staten med villkorlig återbetalningsskyldighet. Härigenom blir det möjligt att eliminera bolagets balanserade utvecklingskostnader och underskott.

Det framtida medelsbehovet bör lämpligen till hälften täckas med bidrag från delägarna och till hälften med statliga lån med villkorlig återbetalningsskyldighet.

United Stirlings kostnader för verksamhetsåret 1979 beräknas till 42 milj. kr. exkl. eventuella kapitalkostnader. Intäkter från pågående uppdrag beräknas uppgå till 20 milj. kr. Av återstående 22 milj. kr. skulle delägarna enligt den föreslagna fördelningen vardera skjuta till 5,5 milj. kr. och 11 milj. kr. täckas av ett statligt lån med villkorlig återbetalningsskyldighet.

FFV hemställer om dels tillstånd att efterge hittills lämnade lån till United Stirling av 38,6 milj. kr., dels anslag av $(88,4 + 11,0 =) 99,4$ milj. kr. att lämnas till United Stirling som lån med villkorlig återbetalningsskyldighet, dels anslag av 5,5 milj. kr. för att täcka sin andel av United Stirlings medelsbehov under år 1979.

Föredraganden

Utvecklingsarbetet på stirlingmotorn fortsätter planenligt. Den gällande långsiktplanen för stirlingprojektet innebär att motorn först skall introduceras på specialmarknader, t. ex. marknaderna för gruvfordon eller andra arbetsmaskiner, totalenergisystem, allmännyttofordon för stadstrafik, där låg ljudnivå, låg halt av skadliga avgaser och flerbränsleegenskaper är av största betydelse. En skärpning av lagstiftningen i flera länder beträffande emissionsnivåer för tyngre fordon i stadsmiljö väntas under 1980-talet. Likaså får man räkna med skärpta krav på arbetsplatsens miljö. Åtgärder av detta slag bör väsentligt öka stirlingmotorns konkurrenskraft.

Enligt vad FFV framhållit har de senaste årens framsteg inom stirlingmotortekniken kraftigt ökat omvärldens intresse för att använda stirlingmotorn även i fordon. United Stirling deltar i ett amerikanskt konsortium som på uppdrag av NASA utvecklar en stirlingmotor för personbilar.

Programmet är upplagt på sju år och kostar 95 milj. dollar. Detta uppdrag och andra utvecklingsuppdrag som United Stirling har erhållit är enligt min mening ett belägg för att satsningen på att utveckla en stirlingmotor i Sverige är riktig.

Det närmaste utvecklingsarbetet inriktas på att produktionsanpassa och förbereda motorerna för tillverkning. Principbeslut om produktion av en motor avses bli fattat under år 1979. Gjorda utvärderingar av produktionskostnadskalkyler visar att tidigare kalkyler varit riktiga och att det finns möjligheter att på sikt sänka kostnaden till en nivå jämförbar med den som gäller för produktion av konventionella dieselmotorer. Strategin för United Stirling innebär att bolaget skall svara för vidareutvecklingen av stirling-specifika komponenter och samarbeta med den etablerade motorindustrin när det gäller produktionen av främst konventionella motorkomponenter och marknadsföring. Avsikten är dock att försöka skapa en komponentindustri för stirlingmotorer i Sverige.

Av den gjorda resultatprognosen framgår att projektets utvecklingskostnader bör kunna återvinnas mot slutet av 1980-talet. Med hänsyn till hittills uppnått resultat av utvecklingsarbetet och till de möjligheter projektet ger för att skapa en teknologiskt avancerad produktion i Sverige anser jag att utvecklingsarbetet bör fortsätta.

United Stirlings verksamhet har hittills finansierats genom att hälften av kostnaderna har lånats upp i Investeringsbanken mot solidarisk borgen av de båda delägarna i bolaget och hälften har tillförts av delägarna med lika fördelning mellan dem. Kockums har därvid lämnat direkta bidrag och FFV i huvudsak lämnat lån t. v. utan krav på amortering och förräntning. Till utgången av år 1978 har delägarna vardera lämnat 43,4 milj. kr. till United Stirling. Av FFV:s andel har 38,6 milj. kr. lämnats som lån. Vid samma tidpunkt uppgår upplåningen hos Investeringsbanken till 88,4 milj. kr.

Nuvarande planer innebär att den närmaste femårsperioden ägnas åt vidareutveckling, produktionsförberedelser samt åt tillverkning i liten skala. Trots de intäkter som beräknas flyta in från externa utvecklingsuppdrag, kommer bolaget enligt gjorda kalkyler att under denna period redovisa årliga underskott. Först under senare hälften av 1980-talet beräknas intäkterna bli tillräckliga för att medge återbetalning av stirlingprojektets utvecklings- och startkostnader. Räknat från starten har då projektet pågått i 15 år.

Jag delar FFV:s uppfattning att utvecklingsprojekt av denna omfattning f. n. inte är möjliga att finansiera via den normala lånemarknaden. Såsom framhölls av föredraganden i propositionen om statens stöd till teknisk forskning och industriellt utvecklingsarbete (prop. 1977/78: 111 s. 128) är stirlingprojektet ett exempel på utvecklingssatsningar där statlig medverkan har visat sig nödvändig. Frågan om statligt stöd till utvecklingsarbete i större projekt bereds f. n. inom regeringskansliet. I avvaktan på att detta

arbete slutförs anser jag att någon genomgripande omläggning av finansieringen av Stirlingprojektet inte bör ske. Jag är inte nu beredd att föreslå att bolagets lån i Investeringsbanken lyfts av eller att omforma FFV:s tillskott till bidrag.

FFV har anmält att United Stirlings kostnader under verksamhetsåret 1979, efter avdrag för intäkter från vissa utvecklingsuppdrag, beräknas uppgå till 22 milj. kr. På grund av att lånet i Investeringsbanken inte föreslås bli avlyft ökar bolagets kostnader med räntekostnader på detta lån, vilka för år 1979 har beräknats till 8,6 milj. kr. och amorteringar på 13,6 milj. kr. Totalkostnaderna för verksamhetsåret 1979 uppgår därmed till 44,2 milj. kr.

FFV har hemställt att verket får lämna ett bidrag av 5,5 milj. kr. till bolagets kostnader under verksamhetsåret 1979. Enligt min bedömning bör vardera delägarna bidra med 11 050 000 kr., vilket medför att delägarna tillsammans tillskjuter hälften av projektets totala kostnader för år 1979. Återstående kostnader, 22,1 milj. kr., bör täckas genom upplåning i Investeringsbanken mot av delägarna ställd solidarisk borgen. Jag förordar därför att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att medge att borgensramen höjs med 12,4 milj. kr. till sammanlagt 110,5 milj. kr., så att borgensramen kommer att motsvara upplåningen. Jag avser att vid nästa beslutstillfälle för projektet, vilket infaller under år 1979, utvärdera projektet och då pröva bl. a. frågan om en rekonstruktion av United Stirlings finansiering.

Staten har i december 1978 undertecknat avtal, med förbehåll för riksdagens godkännande, med Kockums AB om övertagande av samtliga tillgångar och skulder i Kockums AB, med undantag av Kockums Fastighets AB. Ett godkännande av avtalet kan medföra att en ny delägare i United Stirling inträder i stället för Kockums AB. Denne avses komma att överta samtliga de rättigheter och skyldigheter som nu åvilar Kockums AB i förhållande till United Stirling. Tidigare lämnade medgivanden för FFV att teckna borgen solidariskt med Kockums AB bör upphävas och ersättas med ett medgivande att teckna solidarisk borgen med en ny delägare avseende hela borgensramen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att medge förenade fabriksverken att solidariskt med annan delägare teckna borgen för lån till KB United Stirling (Sweden) AB & Co intill 110 500 000 kr. jämte ränta,
2. till *Finansiering av Stirlingprojektet* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 11 050 000 kr.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[5] **Eftergift av lån till Stigtex AB.** Stigtex AB producerar garner för beklädnadsvaror, möbeltyger och gardiner. Verksamheten, som bedrivs i Borås och Stigen, Färgelanda kommun i Dalsland, sysselsätter hösten 1978 omkring 240 personer, varav ca 150 i Stigen.

Företaget startade sin verksamhet år 1971 och ägdes då till en tredjedel av AB Eiser och till två tredjedelar av Statsföretag AB. I samband med att bolaget bildades beviljade riksdagen Stigtex ett lån av 2,7 milj. kr. (prop. 1970: 165, SU 1970: 219, rskr 1970: 434). Den 1 november 1975 blev Stigtex ett helägt dotterbolag till Statsföretag. Stigtex övertog den 1 januari 1976 driften vid AB Kamgarn i Borås. Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) bemyndigades att i samband med övertagandet lämna ett räntefritt avskrivningslån på 12,5 milj. kr. att utbetalas under en femårsperiod. Lånet lämnades för att spinnerirörelsen i Stigen och Borås av beredskaps-skäl skulle kunna upprätthållas (prop. 1975/76: 206, NU 1975/76: 70, rskr 1975/76: 415).

Sedan den 1 januari 1978 är Stigtex ett dotterbolag till Eiser, som i sin tur numera är ett helägt dotterbolag till Statsföretag (prop. 1977/78: 73, NU 1977/78: 41, rskr 1977/78: 172).

Omsättningen, som uppgick till 11 milj. kr. år 1971, hade år 1977 stigit till 48 milj. kr. Exporten uppgick år 1977 till 27,1 milj. kr. eller 57 % av den totala försäljningen.

Textilindustrins bekymmersamma situation under senare år har starkt påverkat resultatutvecklingen för Stigtex. Förlusterna före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter har för åren 1975–1977 uppgått till 2,3 milj. kr., 5,4 milj. kr. och 9,5 milj. kr. Förlusterna under dessa år har huvudsakligen täckts genom koncernbidrag från Statsföretag. För år 1978 bedöms förlusten uppgå till ca 9 milj. kr. Mot denna bakgrund tillsattes en utredning inom Eiser om Stigtex framtid. På grundval av utredningen har en rekonstruktionsplan utarbetats. I en skrivelse den 13 november 1978 till regeringen redogör Eiser för innehållet i rekonstruktionsplanen, som i sammanfattning innebär följande.

Fabriksanläggningarna i Stigen och Borås säljs till resp. kommun. Avskrivningslånet från ÖEF utbetalas enligt nu gällande regler för den återstående tidsperioden. ÖEF beviljar dessutom ytterligare avskrivningslån om ca 1,5 milj. kr. för nyinvesteringar i maskiner om totalt ca 3 milj. kr. Av arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) år 1971 och år 1974 beviljade lokaliseringslån om 2,3 milj. kr. resp. 332 000 kr. avskrivs liksom det av riksdagen år 1970 beviljade lånet om 2,7 milj. kr. En skrivelse med begäran om avskrivning av lokaliseringslånen ingavs av Eiser den 3 februari 1977 till AMS som överlämnade skrivelsen till regeringen för avgörande. Den 4 februari 1977 lämnade Eiser in en ansökan till regeringen om avskrivning av det av riksdagen beviljade lånet.

Eiser framhåller i sin skrivelse att förutsättningen för fortsatt drift i Borås och Stigen är att rekonstruktionen av Stigtex kan ske enligt den uppgjorda planen.

Den av Eiser presenterade rekonstruktionsplanen för att bibehålla verksamheten i Borås och Stigen utgör enligt min mening en nödvändig förutsättning för att dels trygga sysselsättningen på resp. ort, dels upprätthålla en av beredskapsskäl viktig produktion. Ett av villkoren för att planen skall kunna genomföras är att det av riksdagen beviljade lånet om 2,7 milj. kr. avskrivs. Jag förordar därför att den begärda avskrivningen sker under förutsättning att fabriksfastigheterna försäljs till resp. kommun, att det tidigare beviljade avskrivningslånet utbetalas enligt ingångna villkor och att ÖEF beviljar Eiser ett nytt avskrivningslån, om detta krävs för att en rekonstruktion skall kunna ske.

Jag förordar vidare att avskrivning av lånet sker med en femtedel varje budgetår räknat från den 1 juli 1979. Villkoret för att lånet skall skrivas av skall vara att Stigtex under den aktuella femårsperioden inte vidtar några friställningar. Vad gäller framställningen om avskrivning av lokaliseringslånen ankommer det på regeringen att besluta.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att skriva av lån till Stigtex AB enligt vad jag har förordat.

KOMMUNDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-12-28

Föredragande: statsrådet Hansson

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser kommundepartementet verksamhetsområde

---

DRIFTBUDGETEN

FEMTONDE HUVUDTITELN

D. Räddningstjänst m. m.

[1] **D 5. Anskaffning av miljöskyddsfartyg.** I propositionen om vissa varvsfrågor (1978/79: 49) föreslås vissa arbetsmarknadspolitiska insatser bl. a. i form av tidigareläggning av statliga beställningar. Regeringen bör nu få möjlighet att – beroende på sysselsättningsläget vid svenska varvsföretag – lägga ut vissa beställningar.

Jag tar här upp de tidigareläggningar som berör kommundepartementets verksamhetsområde. Tullverket har behov av att återanskaffa tre miljöskyddsfartyg till en kostnad av 25 milj. kr. Det ankommer på regeringen att besluta om upphandling på sätt och vid tidpunkt som är motiverad av varvspolitiken.

Jag hemställer att regeringen förelår riksdagen

att till *Anskaffning av miljöskyddsfartyg* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.

Bilaga 13

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1978/79: 101 begärda anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

F 5 Engångsanskaffning av inventarier m. m., *reservationsanslag* 2 250 000

V. Socialdepartementet

E 7 Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag, *reservationsanslag* 8 800 000

VI. Kommunikationsdepartementet

A 2 Kommittéer m. m., *reservationsanslag*, varav hälften att avräknas mot automobilskatte- medlen 700 000

B 3 Byggnad av statliga vägar, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskatte- medlen 130 000 000

B 10 Byggnad av mellanriksvägen Kiruna-Narvik, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskatte- medlen 9 000 000

E 8 Bidrag till statens väg- och trafikinstitut, *reservationsanslag*, att avräknas mot automobilskatte- medlen 2 485 000

E 21 Investeringsbidrag till Rederi AB Gotland, *reservationsanslag* 56 000 000

VII. Ekonomidepartementet

A 3 Kommittéer m. m., *reservationsanslag* 800 000

IX. Utbildningsdepartementet

B 16 Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper, *reservationsanslag* 750 000

X. Jordbruksdepartementet

A 3 Kommittéer m. m., *reservationsanslag* 7 000 000

G 8 Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader, *reservationsanslag* 1 900 000

H 5 Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m., *reservationsanslag* 5 000 000

H 18 Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp, *reservationsanslag* 5 500 000

<i>XI. Handelsdepartementet</i>		
G 2	Tullverket: Anskaffning av viss materiel, <i>reservationsanslag</i>	33 600 000
<i>XIII. Bostadsdepartementet</i>		
D 7	Lantmäteriet: Täckning av förluster i förrättningsverksamheten	10 200 000
<i>XIV. Industridepartementet</i>		
A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	80 000
<i>XV. Kommundepartementet</i>		
D 5	Anskaffning av miljöskyddsfartyg, <i>reservationsanslag</i>	25 000 000
	Summa för driftbudgeten	319 065 000

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

I. Statens affärsverksfonder		
E. Förenade fabriksverken		
Industridepartementet		
2	Finansiering av stirlingprojektet	11 050 000
IV. Statens utlåningsfonder		
Bostadsdepartementet		
12	Lånefonden för bostadsbyggande	935 000 000
VIII. Fonden för beredskapslagring		
Handelsdepartementet		
3	Överstyrelsen för ekonomiskt försvar delfond: Lagring för beredskapsändamål	11 100 000
IX. Diverse kapitalfonder		
Kommunikationsdepartementet		
3	Sjöfartsverkets fond: Sjöfartsmateriel m. m.	28 000 000
Jordbruksdepartementet		
6	Naturvårdsfonden: Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.	3 000 000
Handelsdepartementet		
7	Förrådsfonden för ekonomiskt försvar: Förrådsanläggningar m. m.	1 400 000
	Summa för kapitalbudgeten	989 550 000